

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Milana Moravu v právnej veci žalobcu: **Slovenský pozemkový fond**, Búdková č. 36, Bratislava, IČO 17 335 345, proti žalovanému: **Katastrálny úrad v Nitre**, Štefánikova trieda č. 69, Nitra, IČO 37 860 381, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Co 11/2009-2/Zv zo dňa 31.07.2009, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/26/2009-92 zo dňa 07.07.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/26/2009-92 zo dňa 07. júla 2010 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. Co11/2009-2/Zv zo dňa 31. júla 2009 **z r u š u j e** podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ Občianskeho súdneho poriadku a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalovanému súd **n e p r i z n á v a** právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zo dňa 07.07.2010 žalobu žalobcu zo dňa 13.10.2009, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Správy katastra Nitra č. C 75/2008-60 zo dňa 02.06.2009 a Katastrálneho úradu v Nitre č. Co 11/2009-2/Zv zo dňa 31.07.2009, zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Takto krajský súd rozhodol po tom, ako mal za preukázané, že sa nemožno stotožniť s názorom žalobcu, že v danom prípade sú sporné nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve štátu, nakoľko zo spisového materiálu vyplýva, že sa jedná o pozemky s tzv. nedoloženým vlastníctvom, resp. pozemky, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov v katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií.

Krajský súd sa stotožnil s názorom druhostupňového správneho orgánu, že nie je pochybná skutočnosť, či žalobca má právo nakladania s predmetnými časťami nehnuteľnosti, ktoré sú pôvodne zapísané v pozemno-knižnej vložke č. X. v katastrálnom území D., ktoré neboli vydané oprávnenej osobe – JUDr. P.V., na základe právoplatného rozhodnutia Pozemkového úradu v Nitre, č. 502/92-R.II. zo dňa 11.01.1995. Nestotožnil sa však s názorom žalobcu, že v danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že tieto nehnuteľnosti sú vo výlučnom vlastníctve štátu, nakoľko podľa krajského súdu zo spisového materiálu vyplýva, že sa jedná o pozemky s nedoloženým vlastníctvom, t.j. pozemky s nezisteným vlastníkom, resp. pozemky, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností.

Konštatoval, že žalovaný súhlasil s tvrdením žalobcu, že podľa predložených dokladov, predmetné časti pozemkov parc.č. X., ktoré boli v tom čase zlúčené do pozemkov vedených v registri „C“ na evidenčnom liste EL č. 14325 v k.ú. D. (v súčasnosti M.), patrili do hospodárskeho obvodu Štátneho majetku M. štátny podnik, Nitra, ktorý bol založený Zakladacou listinou Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky č. 6108/1990-ORL zo dňa 15.10.1990 a tento ich aj užíval.

Naproti tomu podľa doloženého rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 7247/1997 zo dňa 25.11.1997 bol však v súlade s privatizačným projektom č. 683, ktorý bol schválený rozhodnutím prezídia Fondu národného majetku, Štátny majetok M. zrušený bez likvidácie a celý majetok so všetkými aktívami a pasívami, právami a záväzkami vrátane neznámych, mal dňom 01.12.1997 prejsť na Fond národného majetku, ktorý mal v súlade so schváleným privatizačným projektom, uskutočniť dňom 01.12.1997 priamy predaj majetku na kupujúceho A.-A., spol. s r.o.

Ďalej sa Krajský súd v Nitre stotožnil so záverom správneho orgánu, podľa ktorého je zrejmé, že predmetné parcely č. X. tak, ako sú uvedené v návrhu ROEP v katastrálnom území M., nie sú doposiaľ evidované v súbore geodetických a popisných informácií, resp. ich vlastníak nie je známy.

Na základe týchto listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spisovom materiáli krajský súd dospel k záveru, že je nepochybné, že žalobou dotknuté nehnuteľnosti parc.č. X. k.ú. M. boli v rámci privatizácie Štátneho majetku M. privatizované a podľa nájomných zmlúv NZ č. 4-3636-98 zo dňa 22.04.1998 a NZ č. 4-3636-98 zo dňa 25.10.1990 sa ich nájomcom stali obchodné spoločnosti A., s.r.o., C. a A.-A., spol. s r.o.. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že

pokiaľ ide o uvedené parcely, v konaní nebolo preukázané vlastníctvo Slovenskej republiky v správe žalobcu tak, ako sa domáhal žalobca.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného Katastrálneho úradu v Nitre č. Co 11/2009-2/Zv zo dňa 31.07.2009 a vec mu vráti na ďalšie konanie.

V odvolaní uviedol, že presná špecifikácia privatizovaného majetku Štátneho podniku M. a to poľnohospodárskeho nehnuteľného a hnuteľného je obsiahnutá v prílohách, ktoré sú súčasťou kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi Fondom národného majetku ako predávajúcim a spoločnosťou A.-A., spol. s r.o., ako kupujúcim.

Podľa žalobcu poľnohospodárske nehnuteľnosti parc.č. X. k.ú. M., ktoré sú predmetom žaloby, netvorili súčasť kúpnej zmluvy o priamom predaji štátneho majetku a naďalej zostali vo vlastníctve štátu. Vzhľadom na uvedené v odôvodnení rozsudku súd nesprávne uviedol, že nájomnými zmluvami bol majetok štátny podnik M. prenajatý fondom spoločnosti A.-A., spol. s r.o., a spoločnosti A., s.r.o., Nitra. Nájomnými zmluvami nebol prenajatý celý majetok, ale len poľnohospodárska pôda, ktorá nebola v špecifikácii privatizovaného majetku, ale po privatizácii pôda zostala vo vlastníctve štátu a v správe Slovenského pozemkového fondu. Ich súčasťou sú aj dotknuté nehnuteľnosti.

Na základe uvedeného je žalobca toho názoru, že vlastníctvo štátu jednoznačne vyplýva zo zápisu v pozemno-knižnej vložke č. X. a pretože ide o nehnuteľnosti poľnohospodárskeho charakteru, nespochybniteľná je aj správa fondu k dotknutým nehnuteľnostiam podľa § 1 a § 17 zákona č. 229/1991 Zb. a § 34 zákona č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

Všetky pozemky v katastrálnom území M., ktoré pred začatím konania registra obnovenej evidencie pozemkov neboli zapísané v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva je potrebné považovať za pozemky, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľnosti v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií a preto musia tvoriť predmet konania ROEP. Až v rámci tohto konania sa dalo k týmto nehnuteľnostiam posúdiť a následne aj zapísať vlastníctvo. Vlastníctvo štátu jednoznačne vyplýva, z majetkovej podstaty PKV č. X., pričom Československý štát nemôže byť zapísaný ako neznámy vlastník.

Žalobca poukázal na to, že ani správny orgán v správnom a v súdnom konaní nespochybňoval vlastníctvo štátu, čoho dôkazom je aj jeho zápis. Správne orgány nesprávne aplikovali § 20 zákona č. 180/1995 Z.z., keďže v tomto prípade ide o pozemky vo vlastníctve

štátu a nie o pozemky nezistených vlastníkov alebo o pozemky, vlastníctvo ktorých nie je evidované podľa príslušného predpisu v katastri nehnuteľnosti.

Slovenský pozemkový fond zdôraznil, bol rozhodnutím správneho orgánu na svojich právach ukrátený, pretože dotknuté nehnuteľnosti v rámci ROEP-u už nespravuje ako štátne pozemky, ale s nimi iba nakladá ako s pozemkami nezistených vlastníkov do doby, kým skutočný vlastník nepreukáže vlastníctvo k týmto pozemkom, čím sú dispozičné oprávnenia Slovenského pozemkového fondu k dotknutým nehnuteľnostiam značne obmedzené.

III.

Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu zo dňa 06.09.2010 pridržiaval v plnej miere svojich dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí. Uviedol, že v predmetných konaniach správnych orgánov a súdu neboli zistené ani doložené relevantné listiny, ktoré by mohli byť podkladom podľa § 6 zákona č. 180/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, na zápis výlučne do vlastníctva Slovenského pozemkového fondu k častiam predmetných nehnuteľností pôvodne uvedených v pkn. vložke č. X.

Zo spisového materiálu, najmä z rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 7247/1997 zo dňa 25.11.1997 vyplýva, že majetok Štátneho majetku M. bol privatizovaný. Podľa rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky bol v súlade s privatizačným projektom reg.č. 683 schválený rozhodnutím prezídia Fondu národného majetku Štátny majetok M. zrušený bez likvidácie a celý majetok so všetkými aktívami a pasívami tohto štátneho podniku prešiel dňom 01.12.1997 na Fond národného majetku Slovenskej republiky, ktorý mal v súlade so schváleným privatizačným projektom uskutočniť dňom 01.12.1997 priamy predaj majetku na kupujúceho A.-A., spol. s r.o.,.

Žalovaný zároveň poukázal na tú skutočnosť, že predmetnom preskúmania je rozhodnutie správneho orgánu o námietkach proti výpisu z návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov a právnym vzťahom k nim v k.ú. M., avšak v čase pojednávania tohto sporu bolo námietkové konanie v k.ú. M. právoplatne skončené a rozhodnutie Správy katastra Nitra č. C 171/2009 zo dňa 19.10.2009 bol schválený v k.ú. M. a takto schválený register bol ako verejná listina zapísaný do katastra nehnuteľností záznamom č. Z 6119/2009. Katastrálny úrad ako žalovaný dal do pozornosti aj tú skutočnosť, že v novej vykonávacej vyhláške č. 461/2009 Z.z. sa výslovne spresnilo, že na vykonanie záznamu na návrh podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona je spôsobilá listina preukazujúca správu majetku štátu. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie Krajského súdu v Nitre potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho priadku, ďalej len O.s.p., v spojení s ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 a nasl. O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ďalej len zákon č. 180/1995 Z.z.; na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak nie je v tomto zákone inak, alebo ak konanie neupravujú osobitné predpisy.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona podklady potrebné na zostavenie registra sa zisťujú z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločenstvami, alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, štátnych archívov, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získavaných najmä pri prešetrovaní v obci.

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 34 ods. 4 správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správnomu orgánu.

Podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predmetom dokazovania sú tvrdenia o skutočnostiach, ktoré sú dôležité pre rozhodnutie (t.j. správny orgán ich uzná za dôležité pre rozhodnutie), avšak v tomto prípade sú pochybné. Je povinnosťou správneho orgánu z vlastnej iniciatívy a vlastnými prostriedkami tieto sporné, pochybné alebo spochybnené skutočnosti konaním nielen zistiť, ale aj objasniť. Na dokazovanie skutočného stavu veci možno použiť všetky prostriedky, ktoré vedú k cieľu (zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci), a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Skutočný stav veci možno zistiť všetkými zákonnými prostriedkami.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. správneho poriadku správny orgán je povinný presne a úplne zistiť skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 32 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania. Dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti

všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov ako aj rozhodnutie určuje správny orgán.

Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že správny poriadok sa opiera o zásadu materiálnej pravdy. Jej uplatnenie v správnom konaní predpokladá v prvom rade dôsledné zistenie podkladov pre rozhodnutie. Je povinnosťou správneho orgánu, aby zistil všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie a tak doplnil podklad pre rozhodovanie do tej miery, aby bol spoľahlivým základom pre jeho rozhodovanie. Táto povinnosť sa vzťahuje tak na prvostupňový ako aj druhostupňový správny orgán, až do vydania rozhodnutia.

Keďže rozhodnutie správneho orgánu zasahuje do právnych pomerov osôb, musí byť vydané na základe spoľahlivo a presne zisteného stavu veci. Presné a úplné zistenie skutočného stavu znamená, že jednak je nevyhnutné vykonať všetky šetrenia potrebné na objasnenie rozhodujúcich okolností a pre posúdenie veci (úplnosť zistenia), jednak zabezpečiť, aby skutkové zistenia odvodené z vykonaných šetrení zodpovedali skutočnosti. Správny orgán je povinný vykonať zisťovanie z úradnej povinnosti a nemôže byť viazaný len na podklady, ktoré mu poskytnú účastníci konania. Správny orgán teda nie je len pasívnym vykonávateľom vôle účastníka konania, ale naopak zohráva aktívnu úlohu pri zhromažďovaní dôkazov, ktoré sú podkladom pre jeho rozhodnutie, a to i v prípade, ak je účastník konania nečinný, alebo sa nachádza v dôkaznej núdzi. To platí o každom konaní, v ktorom môže byť dotknutý verejný záujem.

Najvyšší súd musel konštatovať, že správne orgány sa pri zisťovaní skutkového stavu neriadili zákonným požiadavkami vymedzenými v § 5 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. ani požiadavkami vymedzenými v § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z..

Z rozhodnutí správnych orgánov nie je dostatočne zrejmé na podklade akých dôkazov konštatovali, že je potrebné ohľadom sporných nehnuteľností zapracovať do návrhu ROEP k.ú. M. posledne známy právny stav, nakoľko nebolo na základe relevantných právnych listín preukázané inak. Takto správne orgány rozhodli aj napriek tomu, že v konaní sa odvolávali na privatizačný projekt č. 683, schválený Fondom národného majetku Slovenskej republiky, podľa ktorého celý majetok Štátny majetok M., š.p., mal ku dňu 01.12.1997 prejsť na Fond národného majetku, ktorý mal v súlade so schváleným privatizačným projektom uskutočniť dňa 01.12.1997 priamy predaj majetku na kupujúceho A.-A., spol. s r.o., pričom sa nevysporiadali s námietkou žalobcu, že na kupujúceho neprešla poľnohospodárska pôda v rozsahu sporných parciel a ostala vo vlastníctve štátu.

Odôvodnenie žalovaného odkazujúce na v správnom spise pripojenú nájomnú zmluvu o prenájme tejto pôvody kupujúcim je podľa názoru senátu odvolacieho súdu nedostatočné, keďže z nájomných zmlúv č. 4-3696-98 a č. 4-3636-98 uzatvorených medzi prenajímateľom Slovenská republika – Slovenský pozemkový fond a nájomcom A., s.r.o., a A.-A., spol. s r.o., nevyplýva ich súvis s vyššie uvedeným privatizačným projektom, keďže tento

v administratívnom spise absentoval, čo viedlo odvolací súd k záveru, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti konštatuje, že k daným otázkam nie je možné bez poznania privatizačného rozhodnutia zaujať stanovisko a skonštatovať rozsah možnej privatizácie, čo má podstatný význam pri preskúmaní zákonnosti napadnutých rozhodnutí.

Súd poukazuje aj na skutočnosť, že správne orgány nevyhodnotili vôbec skutočnosť uvedenú spoločnosťou A. – výstavníctvo N., š.p., ktorý uviedol, že na uvedených pozemkoch nikdy nehospodáril a nebol spôsobilý ani predložiť delimitačný protokol alebo súpis majetku, ktorý by preukázal opak.

Poukazujúc na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje stanovisko správnych orgánov o správnosti ponechania pôvodného zápisu v pozemno-knižnej vložke ako predčasné a s poukazom na vyššie uvedené závery správneho orgánu pri dokazovaní aj za nedostatočne preukázané.

Správne orgány a rovnako i krajský súd nevenovali dostatočnú pozornosť rozhodnutiu Pozemkového úradu v Nitre č. 502/92-R-II, z ktorého vyplýva, že Pozemkový úrad v Nitre schválil dohodu o vydaní veci uzatvorenú dňa 19.12.1994 podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., ktorou oprávnenej osobe – reštituentovi priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v k.ú. M. PK – VL č. X., parc.č. X. v celosti.

Keďže Krajský súd v Nitre sa v napadnutom rozsudku v podstate stotožnil s právnym názorom správneho orgánu a len veľmi stručne odôvodnil napadnutý rozsudok, je potrebné konštatovať vo vzťahu k nemu rovnaký záver, ako voči preskúmaným rozhodnutiam správnych orgánov.

Na základe uvedených skutočností a citovaných ustanovení zákona Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/26/2009-92 zo dňa 07.07.2010 a rozhodnutie žalovaného č. Co 11/2009-2/Zv zo dňa 31.07.2009 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ O.s.p. z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci ako aj z dôvodu nepreskúmateľnosti a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Správne orgány sú viazané právnym názorom súdu (§ 250j ods. 6 O.s.p.).

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a s poukazom na § 250k O.s.p. tak, že žalobca, ktorý mal v konaní úspech by mal právo na náhradu trov konania, avšak z obsahu spisu vyplýva, že mu trovy konania nevznikli. Žalovaný úspech v konaní nemal, preto mu súd právo na náhradu nepriznal.

Poučenie : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 07. decembra 2010

JUDr. Jana Zemková Ph.D., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková